

volksverzekeringen en omzetbelasting.^{1187 1188} Daarnaast is de ondernemer verplicht om een boekhouding bij te houden. Deze boekhouding is nodig voor het berekenen van zijn "winst uit onderneming".^{1189 1190} Kamerling e.a. merken op dat de administratie van een onderneming nog steeds bij uitstek hét "instrument" is om belastingaangiften op hun juistheid en volledigheid te kunnen beoordelen.¹¹⁹¹

Vooraf de ondernemer krijgt te maken met eisen van deskundigheid. Dat confronteert hem tevens met de kosten die het proces van belastingheffing en inning met zich meebrengt. De ondernemer ziet zich maar al te vaak genoodzaakt om de hulp van een deskundige in te schakelen, onder andere ter voorkoming van fouten. Het berekenen van belastingafdrachten en het uitvoeren van de loonadministratie is bijvoorbeeld dermate ingewikkeld dat de ondernemer wel hulp moet inroepen.^{1192 1193} Allers merkt in dit kader op: "Al met al zijn er heel wat mensen vrijwillig en onvrijwillig ingeschakeld om de geldstromen tussen particuliere en publieke sector gaande te houden. Men zou zich dus kunnen afvragen welke kosten (tijd en geld) hiermee zijn gemoeid".^{1194 1195 1196} De Kam merkt op: "Het Nederlandse bedrijfsleven en de burgers helpen een flink handje mee om de belastingheffing soepel te laten verlopen. Werkgevers berekenen de in te houden loonbelasting en sociale premies en dragen deze af aan de belastingontvanger. Ondernemers en fabrikanten brengen de afnemers BTW, accijnzen, milieueffingen en bijzondere verbruiksbelasting in rekening, en dragen ook deze opbrengst periodiek aan de belastingdienst af. Een globale rekensom leert dat de hiermee verband houdende administratiekosten van het bedrijfsleven mogelijk oplopen tot f 3 à f 3,5 miljard per jaar etc.."¹¹⁹⁸

¹¹⁸⁷ M.A. Snijder[33,blz.25,26].

¹¹⁸⁸ J. Bussink-Vergoes [34].

¹¹⁸⁹ Winst is het bedrag van de gezamenlijke voordelen, die onder welke naam en in welke vorm ook, worden verkregen uit een onderneming (artikel 7 e.v. Wet IB 64).

¹¹⁹⁰ Ch.J. Langereis[19,blz.274 e.v.].

¹¹⁹¹ R.N.J. Kamerling e.a.[35,blz.1273].

¹¹⁹² M.J. Smid[38]: "Een loonstrookje wijst er al op hoe ingewikkeld de heffingen in Nederland zijn. (blz.1665,1666)

¹¹⁹³ M.A. Snijder[33,blz.26,26f]: "Vinke meent dat de slechte taxatie van de belastingdruk door zelfstandigen in de omstandigheid ligt, dat hun inkomens fluctueren en de vaststelling daarvan gecompliceerd is, waardoor zij moeilijk hun eigen bijdrage kunnen schatten.(blz. 23)

¹¹⁹⁴ Zie in dit verband de resultaten van het onderzoek van M. Allers[36].

¹¹⁹⁵ M. Allers[36,blz.199]: "De kosten die konden worden achterhaald bedragen samen meer dan 15 miljard op jaarbasis etc.. Van de 15 miljard die konden worden achterhaald, komt 40 procent voor rekening van de publieke sector; 46 procent van de kosten wordt gemaakt door de bedrijven, en 14 procent door huishoudens." (blz.203)

¹¹⁹⁶ Beleidsplan Communicatie en Dienstverlening Belastingdienst 1994-1998[4,blz.6,7].

¹¹⁹⁷ M. Allers[36]: "De hoogte van de nalevingskosten blijkt te variëren met de omvang van het bedrijf en met de bedrijfstak etc. Een belangrijk resultaat is de grote ongelijkheid waarmee de nalevingskosten over bedrijven zijn verdeeld. Hoe kleiner het bedrijf, hoe hoger de kosten per werknemer of als percentage van de omzet zijn. Dit betekent dat kleinere bedrijven, die met grotere moeten concurreren, een concurrentienadeel ondervinden etc.." (blz.202).

¹¹⁹⁸ F. de Kam e.a.[37]: "Het belastingapparaat kostte in 1987 f 2 miljard. Dit komt overeen met ongeveer 1,3% van het in 1987 door de dienst geïnde bedrag (f 173 miljard). Dat lijkt niet zoveel, maar hier past een belangrijke kanttekening." (blz.93)